LÄNSSTYRELSEN KALMAR LÄN
INFORMERAR

Rätten till kvinnofrid

Socialtjänstens insatser för våldsutsatta kvinnor i Kalmar län

Meddelande 2001: 29

Förord

Länsstyrelsen är den regionala tillsynsmyndigheten för socialtjänsten. I uppgiften ingår bland annat att följa socialtjänstens verksamhet och se till att de fullgör sina uppgifter enligt lagstiftningens intentioner.

Regeringen har beslutat om ett myndighetsgemensamt uppdrag för åtgärder med syfte att bekämpa våld mot kvinnor. Länsstyrelsen skall enligt regeringsuppdraget inom ramen för sitt tillsynsansvar av socialtjänsten följa och uppmärksamma våld mot kvinnor. I Kalmar län har ett Regionalt nätverk för kvinnofridsfrågor tillskapats. I nätverket ingår Kommunförbundet, Landstinget, Polisen och Länsstyrelsen. Denna rapport är den del av Länsstyrelsens uppdrag. Förhoppningen är att rapporten skall bidra till att utveckla socialtjänstens insatser för våldsutsatta kvinnor och deras barn.

Länsstyrelsen vill tacka all personal som arbetat med att lämna uppgifter till rapporten.

Stig Lindahl
Socialdirektör

Innehållsförteckning Sid

1. Sammanfattning och kommentar 2

2. Inledning 3

3. Kvinnovåld i ett jämställt samhälle 3

4. Barn till kvinnor som utsatts för våld 4

5. Socialtjänstens ansvar för kvinnor som utsatts för våld 4

6. Frivilliga organisationers arbete 5

7. Syfte och metod 5

8. Socialtjänstens insatser för kvinnor som utsätts för våld 5-17

1. Sammanfattning och kommentar

Länsstyrelsen har på uppdrag av regeringen granskat socialtjänstens insatser för våldsutsatta kvinnor. Länets kommuner har besvarat en enkät om stödet till våldsutsatta kvinnor och deras barn.

Varje år utsätts tiotusentals kvinnor i Sverige för misshandel och sexualbrott. Antalet anmälda våldsbrott mot kvinnor uppgår till omkring 20 000 varje år men mörkertalet är mycket stort. I Kalmar län visar statistiken över anmälda misshandelsbrott en ökning från 340 anmälningar 1995 till 487 anmälningar år 2000, dvs en ökning med 147 anmälningar på fem år.

Regeringen har beslutat om myndighetsgemensamma uppdrag för åtgärder med syfte att bekämpa våld mot kvinnor. Länsstyrelsen skall enligt regeringsuppdrag inom ramen för sitt tillsynsansvar av socialtjänsten följa och uppmärksamma våld mot kvinnor. Som ett led i detta arbete har det i Kalmar län tillskapats ett Regionalt nätverk för kvinnofridsfrågor, som bl.a. utarbetat riktlinjer till stöd för arbetet för kvinnofrid och mot kvinnovåld.

Resultatet av Länsstyrelsens kartläggning visar :

- *Flertalet kommuner i Kalmar län saknar rutiner, riktlinjer och handlingsplaner för handläggning av ärenden som rör våld mot kvinnor. Arbete med att utarbeta riktlinjer pågår i tre kommuner. Länsstyrelsen anser att länets kommuner bör utarbeta säkra rutiner för att möta våldsutsatta kvinnor och deras barn. Möjligheten att snabbt få tillgång till socialtjänstens insatser är av stor betydelse. I flera kommuner vilar ett allt för stort ansvar på kvinnojourer och brottsofferjourer.*

- *För att ge skydd och stöd till kvinnor som utsatts för våld hänvisar kommunerna ofta till kvinnojourer för akut boende. Enligt Länsstyrelsens uppfattning behöver samverkan mellan socialtjänsten och kvinnojouren för det fortsatta stödet till våldsutsatta kvinnor förstärkas. Kvinnojouren möter våldsutsatta kvinnor med en mycket svår social situation och behöver ofta stöd av professionella socialarbetare för långsiktiga sociala stödinsatser.*

- *Handlingsberedskapen för att ge skydd och stöd till barn som drabbas av familjevåld är i stort samma som till övriga barn i behov av akuta insatser. Individuella behov är avgörande.*

- *Möjligheten för våldsutsatta kvinnor, kvinnojourer och polismyndigheten att få socialtjänstens stöd efter kontorstid är mycket begränsat. Tillgängligheten är dålig. Kalmar kommun har social beredskap av en socialsekreterare. I övriga kommuner hänvisas till socialchef eller ordförande för sociala insatser efter kontorstid. Den social beredskapen för insatser för både våldsutsatta kvinnor och deras barn måste förstärkas. För små kommuner krävs samverkan för att klara denna viktiga samhällsuppgift.*

- *Socialtjänstens kunskaper för att stödja våldsutsatta kvinnor behöver ytterligare förstärkas. Socialtjänsten behöver bl.a. mer förståelse av processer vid kvinnomisshandel. Länsstyrelsen anser att återkommande seminarier/konferenser kring myndighetssamverkan är nödvändigt. Goda exempel på handlingsplaner och rutiner bör lyftas fram.*

- *Samverkan med andra myndigheter kan förstärkas*

2. Inledning

Varje år utsätts tiotusentals kvinnor i Sverige för misshandel och sexualbrott. Antalet anmälda våldsbrott mot kvinnor uppgår till omkring 20 000 varje år men mörkertalet är mycket stort. Den verkliga siffran beräknas vara mellan 80 000 till 100 000. Våldsbrott mot kvinnor utgör ett allvarligt samhällsproblem och är ett allvarligt uttryck för bristande jämställdhet. I Kalmar län visar statistiken över anmälda misshandelsbrott en ökning från 340 anmälningar 1995 till 487 anmälningar år 2000 dvs en ökning med 147 anmälningar på fem år.

Regeringen har beslutat om myndighetsgemensamma uppdrag för åtgärder för att bekämpa våld mot kvinnor. Bl.a. har Rikspolisstyrelsen, Domstolsverket, Riksåklagaren och Socialstyrelsen uppdraget att genomföra en satsning på fortbildning rörande våld mot kvinnor för personal inom rättsväsendet, socialtjänsten samt hälso- och sjukvården. Regeringen har påtalat att det är angeläget att samhällets samlade insatser i högre utsträckning än vad som nu är fallet tas i anspråk för att förebygga och beivra våldsbrott mot kvinnor samt för att stödja och hjälpa kvinnor som utsatts för eller riskerar att utsättas för våld.

Länsstyrelsen skall enligt regeringsuppdrag inom ramen för sitt tillsynsansvar av socialtjänsten följa och uppmärksamma våld mot kvinnor. Som ett led i detta arbete har det i Kalmar län tillskapats ett Regionalt nätverk för kvinnofridsfrågor, som bl.a. utarbetat riktlinjer (Kvinnorridspärmen) till stöd i arbetet för kvinnofrid och mot kvinnovåld. I styrgruppen för nätverket ingår representanter för Kommunförbundet, landstinget, polisen och länsstyrelsen. Årliga konferenser har sedan 1998 genomförts för att höja kunskaper och förstärka myndigheternas arbete. Under våren 2002 genomförs två konferenser i Kalmar län med syfte att öka kunskaper och höja kompetens. Länsstyrelsen kan lämna mer information om dessa konferenser.

3. Kvinnovåld i ett jämställt samhälle

Relationen mellan självständiga kvinnor och män som präglas av ömsesidig respekt, hänsyn och tolerans utgör själva grunden för ett jämställt samhälle. I ett sådant samhälle har kvinnor och män också lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

Sverige betraktas av många som ett av väldens mest jämställda länder. På många områden råder dock alltjämt obalans i maktförhållandet mellan könen. Det våld som män riktar mot kvinnor som de har eller har haft en relation till utgör ett extremt exempel på sådan obalans. Denna typ av brott kan ses som det yttersta uttrycket för kvinnoförtryck. Våld är den mest extrema handlingen för att män skall behålla sin maktposition och kontroll över kvinnan.

Våldet mot kvinnor utgör ett hinder för fortsatt utveckling mot jämställdhet mellan kvinnor och män.

4. Barn till kvinnor som utsätts för våld

Barn har rätt att växa upp under trygga och goda förhållanden. Våld i barnets uppväxtmiljö innebär uppenbara risker för att barnens utveckling påverkas negativt. Dessa barn tillhör den grupp som vi bruka kalla ”utsatta barn”. I hemmet finns inte den respekt och trygghet som barn behöver vilket kan äventyra deras hälsa och välbefinnande även om de själva inte direkt är utsatta för våld. Undersökningar visar dock att det inte är ovanligt att även barnen misshandlas i familjer där det förekommer kvinnomisshandel.

Socialtjänsten har en viktig roll när det gäller att uppmärksamma och ge stöd till barn som lever i miljöer där våld förekommer. När socialtjänsten kommer i kontakt med kvinnor som utsätts för våld är det viktigt att uppmärksamma barnen och utreda behov av stöd och hjälp. För att ge socialtjänsten möjlighet att ingripa snabbt har polisen i Kalmar län under 2001 utarbetat rutiner att via fax-meddelande samma dag informera socialtjänsten om barn som befinner sig i våldsmiljöer.

Regeringen har i budget för 2002 uppmärksammat behovet av stöd till barn i vålds- och missbruksmiljöer och avsatt särskilda medel för att utveckla socialtjänstens insatser för dessa barn. För Kalmar län innebär detta att socialtjänsten i länets kommuner delar på 2,1 miljoner kronor under 2002 och 0,7 miljoner 2003 för att utveckla detta arbete. I Kalmar län samverkar kommunerna inom ramen för FoU-enheten FOKUS för att utveckla socialtjänstens insatser för barn i vålds- och missbruksmiljöer.

5. Socialtjänstens ansvar för kvinnor som utsatts för våld

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap 2 § socialtjänstlagen). Detta innebär att socialtjänsten har ett ansvar för att den våldsutsatta kvinnan, mannen som använder våld och barnen som lever i våldsmiljö får stöd utifrån sina behov. Kvinnor som utsätts för våld kan ha rätt till bistånd i olika former t ex ekonomiskt bistånd, skyddat boende, kontaktperson, kontaktfamilj, stödjande samtal, rådgivning samt hjälp med att få kontakt med andra myndigheter eller frivilliga organisationer.

Enligt 5 kap 11 § socialtjänstlagens har socialnämnden följande uppdrag:

Socialnämnden bör verka för att den som utsatts för brott och dess anhöriga får stöd och hjälp. Socialnämnden bör härvid särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp i hemmet kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.

I propositionen *Kvinnofrid* betonas att socialtjänsten skall kunna erbjuda hjälpinsatser på ett mycket tidigt stadium till en kvinna som behöver det samt vara lyhörd för vad kvinnor som befinner sig i en misshandelssituation kan vara i behov av. Socialtjänsten måste aktivt erbjuda information och hjälp till kvinnor som utsätts för våld.

Kvinnovåldskommissionen har i sin utredning redovisat brister när det gäller socialtjänstens arbete med kvinnor som utsätts för våld. Frågan tycks ibland lågt prioriterad och socialtjänstens personal är p.g.a. bristande kunskaper i allmänhet inte tillräckligt uppmärksamma på problemet. Det är inte heller ovanligt att våldsutsatta kvinnor av olika anledningar döljer att de är utsatta för våld i sina hem.

6. Frivilliga organisationers arbete

I proposition 1996/97:124 Ändring i socialtjänstlagen framhålls att socialtjänsten i större utsträckning bör stödja frivilligt socialt arbete och att samarbetet mellan frivilliga organisationer och samhället bör utvecklas ytterliggare. Frivilligorganisationernas arbete på det sociala området är ett viktigt komplement till kommunernas socialtjänst. Det är dock samhället som har det grundläggande, yttersta ansvaret för att utsatta kvinnor och deras barn får det stöd och den hjälp de är i behov av. Det frivilliga arbete som bedrivs av kvinnojourer, mansjourer och brottsofferjourer har mycket stor betydelse för de målgrupper man riktar sig till och stöds i Kalmar län av kommunerna.

7. Syfte och metod

Länsstyrelsen har, som en del av regeringens uppdrag, genomfört en kartläggning av socialtjänstens insatser för våldsutsatta kvinnor. Syftet är att rapporten skall bidra till att stimulera socialtjänstens fortsatta arbete med att utveckla socialtjänstens insatser för våldsutsatta kvinnor. Socialtjänstens arbete till för stöd till barn i våldsmiljöer behandlas också i kartläggningen.

Som metod har Länsstyrelsen skickat ut en enkät till socialtjänsten i länets kommuner där man ombads besvara vissa frågor rörande insatser för kvinnor som utsatts för våld (bilaga 1).

8. Socialtjänstens insatser för kvinnor som utsätts för våld.

Samtliga kommuner i Kalmar län har besvarat enkäten. Nedan redovisas resultatet. Länsstyrelsens kommentarer till resultatet redovisas i undersökningens sammanfattning.

Fråga 1: Finns statistik över hur många våldsutsatta kvinnor som var i kontakt med socialtjänsten under 2000?

Samtliga kommuner uppger att de saknar statistik över hur många våldsutsatta kvinnor som varit i kontakt med socialtjänsten.

Fråga 2: Har antalet våldsutsatta kvinnor som vänder sig till socialtjänsten förändrats i jämförelse med 1999

Kommun	Ökat	Minskat	Oförändrat	Vet ej
Borgholm			**X**	
Emmaboda			**X**	
Hultsfred				**X**
Högsby				**X**
Kalmar				**X**
Mönsterås				**X**
Mörbylånga			**X**	
Nybro			**X**	
Oskarshamn				**X**
Torsås			**X**	
Vimmerby				**X**
Västervik				**X**
Totalt			**5**	**7**

Av tabellen framgår att flertalet kommuner (7) saknar kunskap om förändringar vad gäller antalet våldsutsatta kvinnor.

Fråga 3: Har kommunen något informationsmaterial angående stöd till kvinnor som utsatts för våld?

Ingen kommun i Kalmar län har utarbetat något informationsmaterial angående stödet till kvinnor som utsatts för våld.

Fråga 4: Har socialtjänsten i kommunen rutiner/riktlinjer/handlingsplaner för handläggning av ärenden som rör våld mot kvinnor?

Kommun	Ja	Nej
Borgholm		Planering pågår
Emmaboda		X
Hultsfred		X
Högsby		X
Kalmar		Planering pågår
Mönsterås		X
Mörbylånga	X	
Nybro		X
Oskarshamn		X
Torsås	X	
Vimmerby		X
Västervik		Planering pågår
Totalt	**2**	**10**

Tabellen visar att endast två kommuner (Torsås och Mörbylånga) har riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld mot kvinnor. Planering pågår i tre kommuner medan övriga kommuner (7) saknar rutiner/riktlinjer/handlingsplaner och något arbete att utveckla detta pågår inte. Några kommuner påpekar at detta inte innebär att kvinnor inte får det stöd och den hjälp de behöver.

Fråga 5: Vilken handlingsplan finns för att akut ge skydd och stöd till kvinnor som utsatts för våld?

Under kontorstid

Kommun	
Borgholm	Förmedlar kontakt med kvinnojouren. Ekonomiskt bistånd till eget boende. Stödkontakter, sjukvård samt motivera till polisanmälan.
Emmaboda	Kontakt med kvinnojouren om det inte finns något naturligt nätverk. Vid skador; läkarstationen resp. vårdcentralen i Nybro
Hultsfred	Ordna tillfälligt boende
Högsby	Ej svar
Kalmar	Ingår i det ordinarie sociala arbetet. Inga speciella rutiner för denna målgrupp.
Mönsterås	Tar emot kvinnan omgående. Boende i samverkan med kvinnojouren, egen bostad samt övriga insatser efter bedömning.
Mörbylånga	Kontakt med kvinnojouren, polis och läkare. Ordna bostad, hemterapeut och insatser efter individuella behov.
Nybro	Vanliga myndighetskontakter med socialsekreterare
Oskarshamn	Ordinarie socialtjänst och samarbete med kvinnojour och psykiatri.
Torsås	Socialsekreterare vidtar åtgärder enligt handlingsplanen.
Vimmerby	Ska alltid finnas någon socialsekreterare nåbar.
Västervik	Det finns ingen direkt handlingsplan. Individuell bedömning i varje enskilt fall.

Efter kontorstid

Kommun	
Borgholm	Socialnämndens ordförande kan nås via polisen.
Emmaboda	Socialchefen har ständig beredskap
Hultsfred	Kvinnojouren, socialnämndens ordförande.
Högsby	Ej svar
Kalmar	Ingen. Dock social beredskap under helgerna.
Mönsterås	Saknar beredskap. Kan nås via ordförande.
Mörbylånga	Ordförande har beredskap och kan sedan beordra andra att arbeta.
Nybro	Genom polis nås socialkontorets chefer
Oskarshamn	Social beredskap kan nås via polis eller sjukvård.
Torsås	Se handlingsplanen
Vimmerby	Finns ingen jour utan man hänvisar till ordföranden, som oftast tar kontakt med samordnare.
Västervik	Jour genom socialchef och socialnämndens ordförande.

Fråga 6: Vilka insatser erbjuder socialtjänsten våldsutsatta kvinnor?

Kommun	
Borgholm	Samtal, ekonomiskt bistånd samt stödkontakt
Emmaboda	Stödsamtal, hjälp med boende, kontakt med läkare, kontakt med advokat och polis. Individuella bedömningar, men alltid med betoning på att misshandel är ett brott och att skulden aldrig kan vara kvinnans.
Hultsfred	Råd och stöd, placering, skydd.
Högsby	Kvinnojour i närliggande kommun
Kalmar	Individuella bedömningar avgör insatserna.
Mönsterås	Akut omhändertagande. Individuell bedömning efter behov.
Mörbylånga	Skydd för kvinnan. Akut omhändertagande.
Nybro	Vanligt stöd, samtal, ekonomiskt bistånd genom hjälp till kvinnojouren, egen flyttning t.ex.
Oskarshamn	Stödkontakt, hjälp till boende, förmedlar kontakt med kvinnojour och vuxenpsyk.
Torsås	Se handlingsprogrammet
Vimmerby	Beror på situationen. Först hjälp med någon plats att ta vägen. Hjälp med ev. polisanmälan, komma till läkare, ekonomiskt bistånd m.m. På längre sikt hjälp med att börja bearbeta
Västervik	Individuell bedömning i varje enskilt fall. Förmedlar kontakter med kvinnojouren. Akut lägenhet.

Fråga 7: Vilka möjligheter finns för kvinnor att erhålla mer långsiktiga insatser efter det akuta skedet?

Kommun	
Borgholm	Ekonomiskt bistånd, stödperson.
Emmaboda	Socialtjänstens målsättning är att tillsammans med den enskilde ge det bistånd som behövs oavsett tidsaspekt.
Hultsfred	Råd och stöd
Högsby	Råd och stöd
Kalmar	Avgörs individuellt.
Mönsterås	Kontakt med kvinnojouren. Råd och stöd. Inga särskilda handlingsplaner.
Mörbylånga	Skydd inledningsvis, råd och stöd samt familjerättsligt stöd.
Nybro	Samtalskontakter med psykoterapeut på psyk.mottagningen. Ej inom socialtjänstens ram.
Oskarshamn	Finns goda möjligheter till enskilda samtal, parsamtal och ordinarie socialtjänst.
Torsås	Vi har exempel på långvariga dagliga eller 1 – 2 ggr per veckan-kontakter med socialsekreterare och hemma-hosare. Förutom standardåtgärder larm genom polisen.
Vimmerby	Oftast genom långvarig kontakt med socialsekreterare och andra stödpersoner (kvinnojour, öppen vuxenpsyk.)
Västervik	Bistånd jml 6 g SoL. Individuell prövning – stödkontakt, bostad etc.

Fråga 8:Vilken handlingsberedskap finns för att ge skydd och stöd till barn som drabbas av familjevåld?

Under kontorstid

Kommun	
Borgholm	Barnpedagog inom kommunen kan anlitas. Skydd till barn och förälder genom att erbjuda boende, byte av lås, förmedla kontakt med kvinnojour.
Emmaboda	Det vanligaste är att barn följer med sina mödrar. En individuell prövning sker alltid; läkarvård? BUP? akut placering?
Hultsfred	Placering enskilt eller med föräldrar. Råd och stöd beroende på ålder.
Högsby	Inga upparbetade rutiner. Jourlägenhet finns.
Kalmar	Inga särskilda rutiner för detta. Avgörs individuellt. Kontrakterat familjehem finns t.ex.
Mönsterås	Vi får vetskap om barnen genom fax från polisen. Insatser efter individuell bedömning.
Mörbylånga	Skydd till barnen, barnomsorg, råd och stöd.
Nybro	Stödsamtal, ingripande enl. tvångslag, frivilliga insatser jml. SoL.
Oskarshamn	Vi har familjevåldsgruppen som samarbetar kring dessa frågor i varje enskilt fall. Vi har bra försörjt med personal som kan åta sig ärenden med kort varsel.
Torsås	Se fråga 5 och 6
Vimmerby	Se fråga 5 och 6
Västervik	Någon personal finns alltid tillgänglig under kontorstid. Jourfamiljehem. Bra samarbete med BUP – kan erhålla akuttid.

Efter kontorstid

Kommun	
Borgholm	Socialnämndens ordförande. Akut skydd.
Emmaboda	Ordförande tar emot samtal.
Hultsfred	Socialnämndens ordförande. Polisen har numret.
Högsby	Ej svar
Kalmar	Social beredskap under helger. Övriga tider kan 1:e socialsekreterare/sektionscheferna nås via polis och räddningstjänst.
Mönsterås	Ordförande tar emot samtal.
Mörbylånga	Ordförande har beredskap och kan sedan beordra.
Nybro	Ingen social jour. Polisen kontaktar chefer inom socialtjänsten vid akuta situationer eller socialnämndens ordförande.
Oskarshamn	Social jour som kan nås via polis och sjukhus.
Torsås	Ej svar
Vimmerby	Se fråga 5 och 6
Västervik	Socialjouren (socialchef och ordf.)tar ställning till vad som behövs akut t.ex. familjehemsplacering, akut barnpsyk. Etc.

Fråga 9: Vilka insatser får våldsutsatta kvinnors barn?

Kommun	
Borgholm	Ej svar
Emmaboda	Individuell bedömning – utredning om insatsbehov. Emmaboda är för litet för t.ex. gruppsamtal för barn
Hultsfred	Beror på omständigheterna. Vi tar ställning till om § 50-utredning skall inledas och utifrån det planeras insatserna.
Högsby	BUP, kontaktperson eller kontaktfamilj.
Kalmar	Avgörs individuellt. Ingår i det ordinära sociala arbetet.
Mönsterås	Ej svar. Se ovan
Mörbylånga	Ej svar. Se ovan.
Nybro	Stöd och hjälp enligt socialtjänstlagen.
Oskarshamn	Jourboende, stödsamtal, förmedlar kontakter till vuxen psyk. och kvinnojour.
Torsås	Beror på handläggarens förmåga att ”se” barnen. Finns inget standardprogram.
Vimmerby	Vi försöker koppla in BUP och om nödvändigt även kontaktfamilj, familjehem. Hjälp med polisanmälan.
Västervik	Utifrån behov exempelvis kontakt med BUP, familjehem.

Fråga 10: Förekommer parsamtal i ärenden där kvinnor utsatts för våld?

Kommun	Förekommer	Förekommer ej
Borgholm		X
Emmaboda		X
Hultsfred		X
Högsby	X	
Kalmar	X	
Mönsterås	X	
Mörbylånga	X	
Nybro		X
Oskarshamn		X
Torsås		X
Vimmerby		X
Västervik		X

Kommentarer till fråga 10:

Kommun	
Borgholm	Ej svar
Emmaboda	Har inte varit aktuellt under min tid i Emmaboda. Mycket tveksam till om detta är socialtjänstens uppgift. Ett brott skall utredas av polis/åklagare. Parsamtal kan innebära att kvinnan indirekt utsätts för ett nytt ”övergrepp”.
Hultsfred	Endast om det finns speciella skäl till det och då under noggrann förberedelse.
Högsby	Ej svar
Kalmar	Endast om båda vill. Möjlighet att använda olika in- och utgångar och olika väntrum.
Mönsterås	Ej svar
Mörbylånga	Förutsätter frivillighet.
Nybro	Inte tillsammans med förövaren.
Oskarshamn	Förekommer i liten omfattning. Ej i det akuta skedet men senare när konstruktiva samtal kan föras mellan parterna.
Torsås	Ej svar
Vimmerby	Ej svar
Västervik	Ej svar

Fråga 11: Har socialtjänsten tillräckliga kunskaper för att kunna stödja utsatta kvinnor?

Kommun	Ja	Nej
Borgholm		X
Emmaboda		X
Hultsfred	X	
Högsby		X
Kalmar	X	
Mönsterås		X
Mörbylånga	X	
Nybro		X
Oskarshamn	X	
Torsås	X	
Vimmerby	X	
Västervik		X
Totalt	**6**	**6**

Av länets kommuner anser sig sex inte ha tillräckliga kunskaper för att kunna stödja utsatta kvinnor.

Om nej, vilket slag av kunskap saknas?

Kommun	
Borgholm	Kunskap om hur man bäst kan stödja.
Emmaboda	Vi har inte haft möjlighet att delta i länskonferenser. Har litteratur.
Hultsfred	Ej svar
Högsby	Grundläggande kunskaper
Kalmar	Kunskap om senaste forskningen, effekter för barnen.
Mönsterås	Förståelse av processen.
Mörbylånga	Ej svar.
Nybro	Ej svar. (Vi har haft en utbildningsdag under 2001.)
Oskarshamn	Vi har haft utbildning för personalen. Kunskaper behöver alltid fyllas på.
Torsås	Ej svar
Vimmerby	Vi saknar det mesta. Ett problem är att personal slutar och tar med sig sin kompetens.
Västervik	Bemötande av utsatta kvinnor. Det finns fortfarande mycket okunskap och förutfattade meningar om kvinnor som utsatts för våld. Vi behöver veta mer om stödjande arbete till kvinnor och barn och om männen som slår.

Fråga 12: Förekommer någon etablerad samverkan med andra myndigheter i arbetet med kvinnor som utsatts för våld?

Kommun	Ja	Nej
Borgholm	X	
Emmaboda		X
Hultsfred		X
Högsby		X
Kalmar	X	
Mönsterås		X
Mörbylånga	X	
Nybro	X	
Oskarshamn	X (vid behov)	
Torsås		X
Vimmerby	X	
Västervik	X	
Totalt	**7**	**5**

Med vilka myndigheter har samverkan etablerats?

Kommun	
Borgholm	MVC samt BVC, kvinnojouren.
Emmaboda	Kontakter med polisen i Kalmar och Nybro
Hultsfred	Ej svar
Högsby	Ej svar
Kalmar	Generell samverkan finns t.ex. med psyk, kvinnojouren, MVC
Mönsterås	Ej svar.
Mörbylånga	BVC, MVC, skolan, polis, kvinnojouren.
Nybro	Med kvinnojouren eller annan social myndighet eller terapeut.
Oskarshamn	Vuxenpsyk, BUP, polis och åklagare
Torsås	Ej svar
Vimmerby	Polisen och kvinnojouren
Västervik	Polis, åklagare, landstinget, kvinnojour, brottsofferjour.

Vad fungerar bra i samverkan?

Kommun	
Borgholm	Ej svar
Emmaboda	Ej svar
Hultsfred	Ej svar
Högsby	Ej svar
Kalmar	Kunde varit bättre. Kan utvecklas.
Mönsterås	Ej svar
Mörbylånga	Ej svar
Nybro	Nybro är en mindre stad och samarbete rör ofta relationer mellan befattningshavare. Lättare att överblicka här.
Oskarshamn	Ja, vi har bra relationer mellan oss. Vi känner varandra ganska bra åtminstone vi som jobbat under flera år.
Torsås	Ej svar
Vimmerby	Det går att komma i kontakt med polisen relativt fort
Västervik	Vi befinner oss i inledningsfasen. Bra att man har regelbundna träffar för att diskutera hur man kan få en konstruktiv samverkan.

Vad fungerar *mindre* bra?

Kommun	
Borgholm	Ej svar
Emmaboda	Ej svar
Hultsfred	Ej svar
Högsby	Ej svar
Kalmar	Kunde varit bättre och utvecklas mer.
Mönsterås	Ej svar
Mörbylånga	Ej svar
Nybro	Ej resurser för speciella situationer.
Oskarshamn	Ibland kan det vara svårt att hitta akut boende. Vi är inte säkra på att polisen alltid lämnar information till socialtjänsten vid t.ex. lägenhetsbråk.
Torsås	Ej svar
Vimmerby	Kvinnojouren har för små resurser
Västervik	Aningen tungrott med så många inblandade. Kontaktpersoner varierar vilket gör det svårt att få kontinuitet.

Finns behov av samverkan med andra än ovanstående myndigheter?

Kommun	Ja	Nej	Ej svar
Borgholm		X	
Emmaboda	X		
Hultsfred			X
Högsby			X
Kalmar	X		
Mönsterås	X		
Mörbylånga	X		
Nybro	X		
Oskarshamn	X		
Torsås			X
Vimmerby	X		
Västervik			X

Av tabellen framgår att flertalet kommuner (7) anser att samverkan med andra myndigheter behöver utvecklas mer.

Med vilka myndigheter?

Kommun	
Borgholm	Ej svar
Emmaboda	Sjukvården
Hultsfred	Ej svar
Högsby	Ej svar
Kalmar	Advokater, polis, sjukvård.
Mönsterås	Landstinget
Mörbylånga	Bostadsbolaget
Nybro	Ej svar
Oskarshamn	Sjukvården
Torsås	Ej svar
Vimmerby	Öppenpsyk och familjerådgivningen
Västervik	Ej svar

Fråga 13 : Om det inte finns en samverkansgrupp, vad beror det på?

Kommun	
Borgholm	Antalet ärendet som sökt insatser har varit få.
Emmaboda	I den lilla kommunen är det sällan vi får kännedom om misshandel. Två gånger sedan 1/9 2000.
Hultsfred	Hög ärendebelastning, personalbrist, byte av chefstjänster.
Högsby	Ej svar
Kalmar	Särskild grupp finns inte för att vi hittills inte prioriterat detta.
Mönsterås	Få ärenden.
Mörbylånga	Ej svar
Nybro	Andra saker har varit mer prioriterade. Få socialarbetare på IFO-kontoret.
Oskarshamn	Ej svar
Torsås	Ej svar
Vimmerby	Ej svar
Västervik	Ej svar

Fråga 14: Finns det en fungerande samverkansgrupp i kommunen rörande barn som utsatts för misshandel och/eller sexuella övergrepp?

Kommun	Ja	Nej	Ej svar
Borgholm	X		
Emmaboda		X	
Hultsfred		X	
Högsby	X		
Kalmar	X		
Mönsterås	X		
Mörbylånga	X		
Nybro	X		
Oskarshamn	X		
Torsås		X	
Vimmerby			X
Västervik	X		
Totalt	**8**	**3**	**1**

Av svaren framgår att åtta kommuner anser sig ha fungerande samverkansgrupper rörande barn som utsatts för misshandel och/eller sexuella övergrepp. Tre kommuner anser att samverkan bör utvecklas mer.

Vilka deltar?

Kommun	
Borgholm	Socialtjänsten, polisen samt barnpsykiatrin.
Emmaboda	Kontakt tas med Per Axel Karlsson vid polisen i Kalmar.
Hultsfred	Ej svar
Högsby	BUP, polis och socialtjänst
Kalmar	Åklagare, polis, BUP, socialtjänst.
Mönsterås	Socialtjänst, polis, åklagare samt BUP
Mörbylånga	Socialtjänst, polis, åklagare och BUP
Nybro	Barn, familj, polis, åklagare och barnpsyk.
Oskarshamn	Polis, åklagare, BUP, vuxenpsyk, gymnasieskolan och socialtjänsten.
Torsås	Ej svar
Vimmerby	Ej svar
Västervik	Socialtjänst, polis, BUP, vuxenpsyk. ibland åklagare.

Fråga 15: Finns det någon kvinnojour i kommunen?

Kommun	Ja	Nej
Borgholm		X (Jour i Kalmar)
Emmaboda		X (Jour i Kalmar)
Hultsfred	X	
Högsby		X
Kalmar	X	
Mönsterås	X	
Mörbylånga		X (Jour i Kalmar)
Nybro		X
Oskarshamn	X	
Torsås		X (Jour i Kalmar)
Vimmerby	X	
Västervik	X	
Totalt	**6**	**6**

Av svaren framgår att kvinnojouren i Kalmar samarbetar med fem kommuner i södra länet (Kalmar, Emmaboda, Borgholm, Mörbylånga och Torsås). Kvinnojouren i Oskarshamn samarbetar med Oskarshamn, Högsby och Mönsterås medan kvinnojouren i Västervik samarbetar med Västervik, Vimmerby och Hultsfred.

Finns ett etablerat samarbete med kvinnojouren?

Kommun	Samarbete finns	Samarbete finns ej	Ej svar
Borgholm			X
Emmaboda	X		
Hultsfred		X	
Högsby			X
Kalmar	X		
Mönsterås	X		
Mörbylånga		X	
Nybro	X		
Oskarshamn	X		
Torsås	X		
Vimmerby		X	
Västervik	X		
Totalt	**7**	**3**	**2**

Svaren visar att flertalet (7) kommuner har samarbete med kvinnojouren.

Beskriv hur ni samarbetar med kvinnojouren.

Kommun	
Borgholm	Ej svar
Emmaboda	Kontakt tas vid behov
Hultsfred	Ej svar
Högsby	Ej svar
Kalmar	T.ex. utbildning och information från socialtjänsten. Ekonomiskt stöd från socialnämnden årligen, samarbete i individuella ärenden.
Mönsterås	Ej svar
Mörbylånga	Ej svar
Nybro	Bidrag till Kalmar kvinnojour.
Oskarshamn	Vid behov. Kvinnojouren har svårt att få frivilliga att ställa upp i sin verksamhet.
Torsås	Vi har ett väl fungerande samarbete.
Vimmerby	Ej svar
Västervik	Ej svar

Fråga 16: Finns någon mansjour i kommunen?

I Kalmar län finns mansjour i Oskarshamn och Kalmar.

Finns något etablerat samarbete med mansjouren?

Ingen kommun i Kalmar län har något samarbete med de befintliga mansjourerna.

Fråga 17: Vilka insatser erbjuder socialtjänsten män som använder våld mot kvinnor?

Kommun	
Borgholm	Stödsamtal, remiss till behandling.
Emmaboda	Motivationssamtal för remiss till vuxenpsyk
Hultsfred	Inga
Högsby	Ej svar
Kalmar	Inga
Mönsterås	Ej svar
Mörbylånga	Ej svar
Nybro	Samtal om missbruk finns med i bilden, stöd och behandling för detta.
Oskarshamn	Förmedlar kontakter till vuxenpsyk och har egna stödkontakter.
Torsås	Vi försöker att få dem att gå till en psykolog
Vimmerby	Samtal
Västervik	Efter egen ansökan och individuell prövning. Eventuellt bistånd enligt 6 g § SoL. Vistelse på behandlingshem med inriktning på sådan problematik. Det är ytterst sällsynt med insatser till män som slår kvinnor.

Fråga 18: Känner socialtjänsten till det länsövergripande kvinnofridsprojektet?

Av svaren framgår att samtliga kommuner utom Högsby känner till det länsövergripande kvinnofridsprojektet i länet.

Har någon deltagit i seminarier?

Flertalet kommuner (10) har deltagit i seminarier som anordnats i länet.

Använder socialtjänsten ”kvinnofridspärmen” som stöd för verksamheten?

Kommun	**Ja**	**Nej**	**Ej svar**
Borgholm	X		
Emmaboda		X	
Hultsfred		X	
Högsby			X
Kalmar	X (arbete har påbörjats)		
Mönsterås	X		
Mörbylånga	X		
Nybro		X	
Oskarshamn		X (är på gång)	
Torsås		X	
Vimmerby	X		
Västervik	X		
Totalt	**6**	**5**	**1**

Den handledning som kvinnofridsgruppen utarbetat utgör ett stöd för sex kommuner.

Övriga synpunkter?

Kommun	
Borgholm	Saknar verksamhetsplanering, pärmen används som stöd och uppslag vid behov. Långvarig vakans på enhetsledartjänst. Kommunen har ej egen kvinnojour utan samarbetar med Kalmar kvinnojour. Även samarbete med Kalmar mansjour.
Emmaboda	Små kommuner behöver samordning av resurser i de här frågorna som i så många andra. Man får inte kunskap/erfarenhet om något som man möter några gånger per år. Det är inte möjligt att bygga upp resurser av samma anledning.
Hultsfred	Socialstyrelsens skrift ”Våldsutsatta kvinnor” ett utbildningsmaterial för socialtjänstens personal skall beställas till all personal inom IFO.
Högsby	Ej svar
Kalmar	Vi kommer att uppmärksamma dessa frågor med start hösten –01. En intern arbetsgrupp har bildats för detta ändamål.
Mönsterås	Ej svar
Mörbylånga	Kunskaper behöver aktualiseras igen.
Nybro	För dåligt insatt i frågan. Har inte kunnat prioritera detta.
Oskarshamn	Ej svar
Torsås	Ej svar
Vimmerby	Jag är ny och det har varit svårt att svara på frågorna.
Västervik	Ej svar